

Lag om färdtjänst

Kammarrättsdomar
maj 2022 – maj 2023

Extra tilldelning av resor till gymnasieskola utanför länet

KST 2022-05-05, mål nr 669-22

”Av utredningen framgår att /flickan/ till följd av en funktionsnedsättning har behov av anpassning i sin studiegång som innebär att utbudet av gymnasieskolor är mer begränsat än det som finns för ungdomar utan funktionshinder. Hon har ett särskilt stort behov av fasta rutiner och en förutsägbar vardag. Ett byte av gymnasieskola skulle vara svårt och psykiskt belastande för henne.

Vid tidpunkten för /flickans/ gymnasieval hade hon inget behov av färdtjänst eftersom hennes behov då tillgodosågs genom skolskjuts. Nuvarande termin är hennes fjärde på gymnasiet men hon har sedan årsskiftet inte deltagit i undervisningen. Avståndet mellan hemmet och skolan är förhållandevis kort. Mot denna bakgrund bedömer kammarrätten att det finns särskilda skäl för att bevilja /flickan/ resor i enlighet med hennes ansökan. Överklagandet ska därför bifallas.”

Kognitiv svikt

KJO 2022-08-12, 3409-21

Mannen hade främst problem med kognitiv svikt. Han hade fått sitt körkort återkallat. Han angav även problem med benen, vilket i viss mån styrktes av arbetsterapeut. Av läkarintyg framgick att han kunde gå 500 meter med käpp på egen hand och att han kunde åka kollektivt med hjälp av ledsagare om han får hjälp att stiga in och ur och får hjälp att orientera sig mot rätt byggnad. Besvären är bestående.

Kommunen ansåg att det inte går att utesluta att mannen kan utnyttja allmänna kommunikationsmedel med hjälp av medresenär eller ledsagare.

Kammarrätten bedömer att mannens besvär med kognitiv svikt inte ger stöd för att besvären är av en sådan omfattning att de medför väsentliga svårigheter för honom att resa med allmänna kommunikationer. Överklagandet ska därför bifallas.

Starka läkarintyg – bilder på Facebook

KSU 2022-08-23, 655-22

Enligt läkarintyg hade kvinnan osteoporos med multipla kotkompressioner efter graviditet, med kvarstående effekt på rörelseförmåga och smärtbild. Hon måste röra sig försiktigt och kontrollerat men kan promenera i lugn takt cirka 30 minuter. Hon kan inte lyfta eller bära annat än mycket lätta saker som kan hållas nära kroppen. Hon kan inte lyfta eller bära sin son eller barnvagnen. Hon löper stor risk att drabbas av frakturer om hon utsätts för plötsligt trauma som plötslig vridning eller skakning.

Av kommunens iakttagelser och av bilder som givits in av kommunen framgår att hennes fysiska förmåga skiljer sig avsevärt från vad som framgår av de medicinska intygen. Kvinnan har inte lämnat någon förklaring till detta.

Kammarrätten anser att utredningen inte ger stöd för att kvinnan har sådana väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationer att hon har rätt till färdtjänst. Kommunens överklagande ska därför bifallas.

Inget läkarintyg förrän i kammarrätten

KJO 2022-08-29, 4141-21

Kommunen yrkade att kammarrätten skulle upphäva förvaltningsrättens dom och fastställa kommunens beslut samt anförde bland annat att kvinnan bekräftade de uppgifter hon lämnade innan utredningssamtalet avslutades. Eventuella efterföljande försämringar får i stället bedömas inom ramen för en ny ansökan.

Kammarrätten finner att det finns motstridiga uppgifter om kvinnans (90 år) förmåga att förflytta sig vid tidpunkten för kommunens beslut. Det läkarintyg som har getts in i kammarrätten är utfärdat mer än tre månader efter beslutet och innehåller inte några upplysningar om förhållandena vid tidpunkten för beslutet. Kammarrätten bedömer därför att utredningen inte ger tillräckligt stöd för att kvinnan hade väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel när kommunen fattade sitt beslut. Överklagandet ska därför bifallas.

Ensamåkning

KJO 2022-09-21, 648-22

Regionen hävdade att förvaltningsrätten, i strid mot praxis, vägt in omständigheter utanför själva resans genomförande, såsom flickans möjligheter att anskaffa ledsagare och hur hennes skoldag kan påverkas. Sådana yttre omständigheter kan inte ligga till grund för bedömningen av rätten till ensamåkning. Vidare är det felaktigt att i bedömningen inte ta hänsyn till att hon kan resa med färdtjänst tillsammans med ledsagare. Hon kan resa med allmänna kommunikationer med ledsagare och hon bör då också klara av att resa med färdtjänst tillsammans med ledsagare.

Kammarrätten finner att den medicinska utredningen ger stöd för att flickan har svårigheter att resa tillsammans med andra på grund av den stress och överbelastning som det orsakar. Hon kan dock resa med kollektivtrafik om ledsagare medföljer. Hon har under en treårsperiod rest mellan skola och korttidsboende utan särskild anpassning. Utredningen ger inte stöd för att ensamåkning är en förutsättning för att flickan ska kunna nyttja sitt färdtjänstillstånd.

”Tvingande” ledsagare

KJO 2022-10-07, 1459-22

Mannen hade tillstånd till färdtjänst till och med den 31 maj 2024. Det omfattade även förarassistans med överlämning. Av beslutet framgår att detta kan omprövas vid ändrade förhållanden. Regionen beslutade att ändra villkoren för tillståndet. Förarassistansen drogs in och ersattes med villkor om ledsagare. Som skäl angavs att förarassistans inte varit tillräckligt för att tillgodose mannens behov av stöd under resan. Underlaget för ändringen var ett e-postmeddelande från färdtjänstutföraren som angav att mannen lekt med säkerhetsbältet, knäppt upp det och dragit ner bältet under armen. Vid flera tillfällen hade föraren behövt stanna bilen för att knäppa säkerhetsbältet och rätta till det över axeln.

Kammarrätten finner att det framgår att det förekommit vissa incidenter under färdtjänstresorna. Kammarrätten bedömer dock att utredningen inte ger stöd för att de varit så allvarliga eller frekventa att mannen behöver en ledsagare under resorna. Regionen har alltså inte gjort sannolikt att förhållandena ändrats i sådan utsträckning att det funnits skäl att ändra villkoren för färdtjänstillståndet.

88-årig kvinna med flera funktionshinder får inte färdtjänst

KSU 2023-04-11, 1863-22

Kvinnan har flera funktionshinder. Hon har haft färdtjänst under nio år. Frågan är om hon nu har sådana väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer att hon har rätt till färdtjänst.

Av intyg framgår att kvinnan har funktionsnedsättningar som medför svårighet med förflyttningar och att hon endast kan gå några få meter utan rollator. I kommunens utredning har hon uppgett att hon försöker gå dagliga promenader ute och att hon vissa dagar går till affären, ca 800 meter enkel väg. Vissa dagar kan hon inte gå hela vägen och andra dagar inte både fram och tillbaka.

Pga kollektivtrafikens anpassningar anser kammarrätten att kvinnans svårigheter att förflytta sig inte utgör ett hinder för henne att resa med allmänna kommunikationer. Inte heller i övrigt har det framkommit att hon har väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer.

Det följer av lagtexten att prövningen av rätten till färdtjänst görs utifrån förflyttningsförmåga och svårigheter att resa med allmänna kommunikationer. Det kvinnan anfört om att hon inte skulle orka genomföra sina ärenden på resmålet kan därför inte beaktas vid bedömningen. Hon har därmed inte rätt till färdtjänst.

Ensamåkning

KST 2023-05-02, 5595-22

Mannen yrkade att han skulle beviljas undantag från samplanering. Han förde fram att han tidigare beviljats undantag från samplanering och förhållandena har inte förändrats. Han gör höga ljud som skrämmer medtrafikanter och kan ha utåtagerande beteenden vid stressade situationer. En stressad situation kan vara en okänd medtrafikanter eller en annan resväg.

Kammarrätten anser att det tidigare läkarintyget är otydligt eftersom det innehåller motstridiga uppgifter om mannens förmåga att resa tillsammans med andra resenärer vid färdtjänstresor. Av det senare läkarintyget framgår dock tydligt att läkaren bedömer det vara omöjligt för mannen att resa tillsammans med andra. Med hänsyn till detta och till det som i övrigt framgår av utredningen bedöms mannen vara i behov av ensamåkning vid färdtjänst. Överklagandet ska därför bifallas på så sätt att det färdtjänsttillstånd som gäller t.o.m. den 31 maj 2025 ska gälla med undantag från samplanering.

”Tvingande” ledsagare

FFA 2023-04-17 5291-22

”Med det sagt finns det inte någon laglig möjlighet att kräva att /pojken/ (6 år) med stöd av 8 § lagen om färdtjänst endast företar färdtjänstresor med ledsagare. Den omständigheten att tillståndet även gäller ledsagare innebär inte någon skyldighet att medbringa ledsagare. Det finns inte heller någon laglig möjlighet att med stöd av 9 § andra stycket samma lag kräva det. Med anledning av vad som anförts i det föregående och mot bakgrund av lagstiftningens systematik och ändamål finns det inte heller finnas någon sådan möjlighet med stöd av 9 § fjärde stycket samma lag. Under alla omständigheter finns det inte särskilda skäl för ett sådant villkor. Det finns inte heller annars något lagligt stöd för kravet. Vad nämndens reglemente, som inte utgör en författning, innehåller föranleder inte någon annan bedömning. Den omständigheten att det ändå kan vara lämpligt att en vuxen följer med yngre barn på deras färdtjänstresor föranleder inte heller någon annan bedömning. Nämnden har därför inte haft grund för det beslutade villkoret. Överklagandet ska följaktligen bifallas i enlighet härmed.”